

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 6 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1857 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS SISTEMOS ĮSTATYMO NR. I-552 47 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1858“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas)
(TAP-22-1773(3); TAIS NR. 22-13169(4))**

2022-11-09 Nr.NV-3172

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šią pastabą:

Nutarimo projektu teikiama Vyriausybės išvada Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1857 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIVP-1857), kurio tikslas – užtikrinti visiems laikinąją apsaugą gavusiems užsieniečiams tokios pačios apimties ir tokia pačia tvarka bei sąlygomis kaip apdraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu nemokamai teikiamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Nutarimo projektu iš esmės pritariama Įstatymo projektui Nr. XIVP-1857, tačiau siūloma nustatyti, kad valstybės biudžeto lėšomis privalomuoju sveikatos draudimu draudžiami ne visi užsieniečiai, kuriems suteikta laikinoji apsauga Lietuvoje, o tik trys asmenų grupės, t. y. tik užsieniečiai, kuriems suteikta laikinoji apsauga Lietuvoje ir kurie yra asmenys iki 18 metų arba gaunantys Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytą senatvės pensiją, arba neįgalumo ar šalpos kompensaciją, sukakus Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą senatvės pensijos amžių ar pripažinus netekusiais 60 procentų ir daugiau darbingumo, arba senatvės ar neįgalumo pensiją pagal šalies, iš kurios pasitraukusiems asmenims suteikta laikinoji apsauga, teisės aktus, arba Lietuvos Respublikos arba šalies, iš kurios pasitraukusiems asmenims suteikta laikinoji apsauga, teisės aktų nustatyta tvarka yra pripažinti neįgaliaisiais (toliau – nepilnamečiai, neįgalieji bei gaunantys pensiją asmenys).

Kyla pagrįstų abejonių, ar toks Nutarimo projektu siūlomas diferencijuotas teisinis reguliavimas nepažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtinto konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo, pagal kurį, anot Konstitucinio Teismo, reikalaujama, kad teisėje pagrindinės teisės ir pareigos būtų įtvirtintos visiems vienodai; konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas būtų pažeistas, jeigu tam tikri asmenys ar jų grupės būtų traktuojami skirtingai, nors tarp jų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (2012 m. vasario 6 d., 2012 m. vasario 27 d. nutarimai). Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad vertinant, ar pagrįstai yra nustatytas diferencijuotas teisinis reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teises aplinkybes; pirmiausia turi būti įvertinti asmenų ir objektų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai (2010 m. balandžio 20 d. sprendimas, 2010 m. birželio 29 d., 2012 m. vasario 6 d. nutarimai). Įvertinus tai, kas paminėta, abejotina, ar minėtų trijų asmenų grupių išskyrimas motyvuojant tuo, kad nepilnamečiams, neįgaliesiems bei gaunantiems pensiją asmenims paprastai reikalinga ne tik būtinoji medicinos pagalba ir būtiniosios paslaugos, tačiau ir

kitos planinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, užtikrinančios jų poreikius (pvz., medicininės reabilitacijos paslaugos, profilaktiniai patikrinimai, ambulatorinės slaugos paslaugos namuose ir kt.) ir orų gyvenimą yra pakankamai pagrįstas kitų asmenų, pavyzdžiui, nėščiųjų, sergančių asmenų, kurių atžvilgių pradedamas spręsti ar sprendžiamas neįgalumo nustatymo klausimas, bet šie asmenys dar nėra pripažinti neįgaliaisiais ir pan. atžvilgiu. Šie asmenys taip pat, priešingai nei darbingo amžiaus asmenys, kuriems suteikta laikinoji apsauga, dėl savo sveikatos būklės neturi galimybės arba turi ribotą galimybę dirbti ir tapti apdraustaisiais Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu pagrindu.

Įvertinus tai, manytina, kad asmenų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai Nutarimo projekte nėra pakankamai įvertinti bei pagrįsti konstitucinio lygiateisiškumo principo atžvilgiu.

Pažymėtina, kad Nutarimo projekte ir jo lydimojoje medžiagoje paskaičiuotas valstybės biudžeto lėšų poreikis visų iš Ukrainos dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą į Lietuvos Respubliką pasitraukusių (perkeltų) neišsitarbinusių (t. y. neapdraustų privalomuoju sveikatos draudimu) asmenų, kuriems suteikta laikinoji apsauga Lietuvoje, privalomajam sveikatos draudimui 2023 m. nepakankamai pagrįstas principo, kad valstybės biudžetui negali būti užkraunama valstybės finansinių galimybių neatitinkanti našta, dėl kurios valstybė negalėtų įgyvendinti kitų savo funkcijų arba jai taptų daug sunkiau jas vykdyti, atžvilgiu.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas
Kriauciūnas

Deividas

Elena Ražanskienė